

హైదరాబాద్‌లో పాముల కదలికలపై దశాబ్ద కాలపు తొలి పరిశోధన

హైదరాబాద్, మే 6, 2026:

తెలంగాణలోని హైదరాబాద్‌కు చెందిన ఫ్రెండ్స్ ఆఫ్ స్నేక్స్ సొసైటీ (FOS) సహకారంతో, CSIR-CCMB సెంటర్ ఫర్ సెల్యులార్ అండ్ మాలిక్యులర్ బయాలజీ పరిశోధకుల బృందం నగరాల్లో పాముల జీవన విధానం (Urban Ecology) పై ఒక సుదీర్ఘ అధ్యయనం చేసింది. వేగంగా అభివృద్ధి మరియు నగరీకరణ చెందుతున్న హైదరాబాద్ పరిసరాలలో పాములు ఎలా మనుగడ సాగిస్తున్నాయో, ఎలా అలవాటు పడుతున్నాయో చూపించడానికి 2013 నుండి 2022 వరకు జరిగిన 55,467 పాముల రక్షణ (Rescue) చర్యలను విశ్లేషించి రూపొందించిన ఈ నివేదిక, ప్రసిద్ధ 'గ్లోబల్ ఎకాలజీ అండ్ కన్జర్వేషన్' పత్రికలో ప్రచురితమైంది.

ఈ పరిశోధన ఫలితాలు, జనసాంద్రత అధికంగా ఉన్న ప్రాంతాలలో పాముల జీవావరణ శాస్త్రంపై మన అవగాహనకు గణనీయంగా సహాయ పడతాయి మరియు భవిష్యత్తులో మానవ-పాముల మధ్య పరస్పర చర్యలను అంచనా వేస్తాయి.

ఫ్రెండ్స్ ఆఫ్ స్నేక్స్ సొసైటీ వారు పామును రక్షిస్తున్న దృశ్యం

నగరీకరణ మరియు స్థానిక వాతావరణం పాములు తరచుగా కనిపించడానికి ప్రభావితం చేస్తున్నాయి

గత పదేళ్లలో పాముల రెస్క్యూలు ఏటా 8-10% పెరిగాయి. నగరం వేగంగా విస్తరించడం మరియు భూ వినియోగంలో మార్పులే ఇందుకు ప్రధాన కారణం అని ఈ అధ్యయనం కనుగొంది. మానవులకు - పాములు కనిపించడం యాదృచ్ఛిక సంఘటనలు కావని, అది ఒక క్రమ పద్ధతిలో, ముందుగా ఊహించదగిన విధంగానే జరుగుతుందని స్పష్టం చేసింది.

ముఖ్యంగా, నగరంలో దొరుకుతున్న పాముల్లో 76% కేవలం రెండు రకాలే ఉంటున్నాయి. అవి: నాగుపాము (SpectacledCobra)-ఇది విషపూరితమైనది మరియు జెర్రిపోతు (Indian Rat Snake) - ఇది విషం లేనిది. రక్షించిన పాముల్లో 54% విషమున్న జాతులే ఉండటం గమనార్హం. ఇది ప్రజల ఆరోగ్య భద్రత దృష్ట్యా చాలా ముఖ్యం.

ఈ అధ్యయనం హైదరాబాద్ లో పాములు కనిపించడానికి సంబంధించిన విభిన్న సమూహాలను గుర్తించింది, వీటిలో 232 ప్రధాన ప్రాంతాలు నగరంలో 6.9% వాటాను కలిగి ఉన్నాయి. ఈ ప్రధాన ప్రాంతాలు వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న శివారు ప్రాంతాలలో ఉన్నాయి. నగర విస్తరణ మరియు ఆవాసాల మార్పులే మానవ-పాముల పరస్పర చర్యలకు కీలక కారణాలని సూచిస్తుంది.

వేర్వేరు పాముల జాతులు రోజులో వేర్వేరు సమయాల్లో చురుగ్గా ఉంటాయని ఈ అధ్యయనం మరింతగా నిరూపించింది.

కొన్ని జాతులు పాములు ప్రధానంగా పగటిపూట చురుకుగా ఉంటే, కొన్ని రాత్రిపూట, మరికొన్ని రోజంతా చురుకుగా ఉంటాయి. ఇవి పాముల సహజ జీవావరణ ప్రవర్తనను, అలాగే పాముల జీవితాలపై మానవ కార్యకలాపాల ప్రభావాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి.

"పాములు నగర జీవనానికి అనుగుణంగా తమను తాము మార్చుకుంటున్నాయని (సినాంత్రోపైజేషన్) ఈ పరిశోధన చెబుతోంది. నగరంలోని మురుగు కాలువలు, పార్కులు, పచ్చిక బయళ్లలో ఇవి ఆవాసం ఏర్పరుచుకుంటున్నాయి. ముఖ్యంగా నగరాలలో ఎలుకల లభ్యత ఎక్కువగా ఉండటం వల్ల జనసాంద్రత ఉన్న ప్రాంతాల్లో కూడా ఇవి మనుగడ సాగిస్తున్నాయి. పాముల రెస్క్యూలకు సంబంధించిన అంచనాలు ఏటా 8-12% పెరుగుదలను సూచిస్తున్నాయి. ఈ అంచనాలు రాబోయే సంవత్సరాల్లో రక్షణ మౌలిక సదుపాయాలను మరియు సామర్థ్యాన్ని పెంచాల్సిన అవసరాన్ని నొక్కి చెబుతున్నాయి," అని FOS విభాగాధిపతి అవినాష్ విశ్వనాథన్ అన్నారు.

పాములు తారసపడటంలో స్పష్టమైన కాలానుగుణ ధోరణులను కూడా ఈ అధ్యయనం గుర్తించింది; అవి వర్షాకాలంలో (జూలై నుండి నవంబర్ వరకు) గరిష్ట స్థాయికి చేరుకుని, అక్టోబర్ లో అత్యధిక స్థాయికి

చేరుకుంటాయి. ఈ సమయం పాముల పునరుత్పత్తి, పిల్లలు పెట్టడం మరియు అనుకూలమైన వాతావరణం వల్ల వాటి సంచారం పెరగడం వంటి జీవక్రియలతో ముడిపడి ఉంటుంది. స్థానిక వాతావరణ పరిస్థితులు, ముఖ్యంగా ఉష్ణోగ్రత మరియు వర్షపాతం పాములు తారసపడటాన్ని గణనీయంగా ప్రభావితం చేశాయి. వెచ్చని పరిస్థితులలో పాముల చురుకుదనం పెరిగిందని, అయితే ఎక్కువ కాలం వర్షాలు కురిసినప్పుడు వాటి చురుకుదనాన్ని తాత్కాలికంగా తగ్గించిందని ఈ అధ్యయనం పేర్కొంది.

దీర్ఘకాలిక పర్యవేక్షణ యొక్క ప్రాముఖ్యత

కేవలం ఘర్షణలను నివారించడమే కాకుండా, రెస్క్యూ డేటా అనేది పర్యావరణ పరిశోధనలకు ఒక బలమైన వనరుగా ఉపయోగపడుతుందని ఈ అధ్యయనం నొక్కి చెప్పింది. సాంప్రదాయ పద్ధతుల్లో పర్యవేక్షణ కష్టంగా ఉండే నగర ప్రాంతాలలో, క్రమబద్ధంగా సేకరించిన ఇలాంటి దీర్ఘకాలిక రికార్డులు వన్యప్రాణుల ప్రవర్తనను లోతుగా అధ్యయనం చేయడానికి ఉపయోగపడతాయి.

"నగర పర్యావరణ వ్యవస్థలో పాములు ముఖ్యమైన మధ్యస్థ మాంసాహారులుగా (Mesopredators) పనిచేస్తాయి; ఇవి అగ్ర శ్రేణి క్రూర జంతువుల కంటే తక్కువ స్థాయిలో ఉన్నప్పటికీ, ఎలుకలు మరియు చిన్న వెన్నెముక గల జీవుల జనాభాను నియంత్రిస్తాయి. నాగుపాములు, జెర్రిపోతులు పర్యావరణంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి, మరియు వాటి జనాభాకు కలిగే అంతరాయాలు, నగరాలలో ఎలుకల సంఖ్య పెరుగుదలతో సహా ఉహించని పరిణామాలకు దారితీయవచ్చు. ఈ పరిశోధన ఫలితాలు, ప్రజలలో పర్యావరణ సమతుల్యత గురించి అవగాహన ప్రచారాలతో పాటు, ప్రామాణికమైన మరియు నిరంతర పర్యావరణ పరిరక్షణ ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతున్నాయి. మానవ రక్షణ, జీవవైవిధ్య పరిరక్షణ రెండింటికీ సమన్వయం జరిగేలా పట్టణ ప్రణాళికల్లో (Urban Planning) పచ్చదనం, సహజ ఆవాసాల అనుసంధానాన్ని చేర్చాల్సిన అవసరం ఉంది" అని CSIR-CCMB ప్రధాన సైంటిస్ట్ డాక్టర్ కార్తికేయన్ వాసుదేవన్ అభిప్రాయపడ్డారు.

ఈ అధ్యయనం ప్రకారం హైదరాబాద్ నగరం పెరిగేకొద్దీ పాములు మనకు కనిపించే అవకాశం పెరుగుతోంది. ముఖ్యంగా నాగుపాములు, జెర్రిపోతులు నగరంలోని కాల్వల్లో, పార్కుల్లో బ్రతకడం నేర్చుకున్నాయి. వర్షాకాలంలో మనం మరింత జాగ్రత్తగా ఉండాలి. పాములు కేవలం భయం కలిగించేవి మాత్రమే కాదు, ఎలుకల సంఖ్యను తగ్గించి పర్యావరణాన్ని కాపాడే ముఖ్యమైన జీవులు కూడా.

మొత్తంగా, నగర పర్యావరణ పరిశోధనలను ముందుకు తీసుకెళ్లడంలో దీర్ఘకాలిక డేటా ఎంత విలువైనదో ఈ అధ్యయనం నిరూపించింది. ఇది మానవ-పాముల సంబంధాలను అర్థం చేసుకోవడానికి బలమైన శాస్త్రీయమైన పునాదిని వేయడమే కాకుండా, వేగంగా విస్తరిస్తున్న నగరాల్లో సహజీవనం సాగించడానికి అవసరమైన ఆచరణాత్మక పరిష్కారాలను అందిస్తుంది.